

**YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDA TALABALARGA
BERILAYOTGAN IMKONIYATLAR.**

Abdumalikova Mushtariybegim Mashxurbek qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Xorijiy til va adabiyot fakulteti 1-bosqich talabasi.

Ilmiy rahbar: Z.N.Abdusamadov

pedagogika fanlari bo'yicha falsafa(PhD) doktori, dotsent

Annotatsiya. *Ushbu maqolada O'zbekiston ta'lim tizimining ilgari amal qilgan an'anaviy shakli bilan hozirgi zamonaviy tizimi taqqoslanadi. Yangi O'zbekiston davrida joriy etilgan kredit-modul tizimi va HEMIS elektron platformasining afzalliklari tahlil qilinadi. Shuningdek, talabalarga yaratilayotgan yangi imkoniyatlar, xalqaro hamkorlik, raqamli ta'lim va akademik erkinlik masalalari yoritiladi.*

Kalit so'zlar: *ta'lim tizimi, Yangi O'zbekiston, kredit-modul tizimi, HEMIS, raqamli ta'lim, innovatsiya, talabalik imkoniyatlari.*

Annotation. *This article compares the traditional education system of Uzbekistan with the modern one introduced in the era of "New Uzbekistan." It analyzes the benefits of the credit-module system and the HEMIS electronic platform. The article also highlights the new opportunities created for students, international cooperation, digital learning, and academic freedom.*

Keywords: *education system, New Uzbekistan, credit-module system, HEMIS, innovation, digital education, student opportunities.*

Аннотация. *В данной статье проводится сравнение традиционной системы образования Узбекистана с современной моделью, внедрённой в эпоху «Нового Узбекистана». Анализируются преимущества кредитно-модульной системы и электронной платформы HEMIS. Рассматриваются новые возможности для студентов, международное сотрудничество, цифровое обучение и академическая свобода.*

Ключевые слова: *система образования, Новый Узбекистан, кредитно-модульная система, HEMIS, инновации, цифровое образование, возможности студентов.*

KIRISH.

So'nggi yillarda Yangi O'zbekiston konsepsiyasi asosida mamlakatimizning barcha sohalarida, xususan ta'lim tizimida ham tub islohotlar amalga oshirildi. Yurtboshimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Yoshlar bizning kelajagimiz

poydevoridir, ularning ta'limi va tarbiyasi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishidir." Shu bois ta'lim jarayonida talabalarning faolligini oshirish, ularni zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi uchun qulay imkoniyatlar yaratilmoqda.

Oliy ta'lim tizimida HEMIS platformasining joriy etilishi ta'lim jarayonini raqamlashtirish yo'lida tub burilish yasagan islohotlardan biri bo'ldi, desak mubolag'a bo'lmaydi.

ASOSIY QISM.

Eski va yangi ta'lim tizimining taqqoslanishi.

Mustaqillikning dastlabki yillarida O'zbekistonda ta'lim tizimi eski davridagi an'anaviy uslubga tayanar edi. Talabalar asosan ma'ruzalar tinglab, nazariy bilimlarni o'zlashtirar, amaliyotga e'tibor kam bo'lardi. Baholash 5 ballik tizim asosida amalga oshirilar, dars jarayonlari qattiq markazlashtirilgan holda kechardi.

Bugungi Yangi O'zbekiston ta'lim tizimi esa talaba shaxsini markazga qo'yadi. Ta'limning mazmuni yangilanib, kredit-modul tizimi joriy etildi. Bu tizimda talaba o'z o'qish jarayonini mustaqil rejalashtiradi, fanlarni tanlash imkoniga ega bo'ladi, o'z bilimini baholashda faol ishtirok etadi. Eng muhimi, talaba o'z ustida ishlash, izlanish va tanqidiy fikrlashga o'rgatiladi.

Kredit-modul tizimining mohiyati va afzalliklari.

Kredit-modul tizimi xalqaro ta'lim standartlariga mos bo'lib, talabalarga:

- fanlarni mustaqil tanlash;
- o'z reytingini doimiy nazorat qilish;
- akademik mobillik dasturlarida qatnashish;
- boshqa universitetlarda o'qishni davom ettirish imkoniyatini beradi.

Bu tizimda talabalarning bilim darajasi faqat imtihon natijalariga emas, balki semestr davomida bajarilgan topshiriqlar, mustaqil ishlar, loyihalar va amaliy mashg'ulotlar asosida baholanadi. Natijada, ta'lim jarayoni ancha shaffof va samarali bo'lmoqda.

HEMIS platformasi – ta'limni raqamlashtirish yo'lidagi muhim qadam.

So'nggi yillarda oliy ta'lim muassasalarida HEMIS (Higher Education Management Information System) axborot tizimi keng joriy etildi. Ushbu platforma:

- talabalarning baholari, kreditlari, dars jadvali va o'quv yuklamasini elektron tarzda saqlaydi;
- o'qituvchi va talaba o'rtasidagi axborot almashinuvini soddalashtiradi;
- onlayn nazorat va reyting tizimini yaratadi.

HEMIS tizimi ta’lim jarayonini raqamli boshqarish imkonini berib, korrupsiyaviy holatlarni kamaytirish, samaradorlikni oshirish va ochiqlikni ta’minlashda muhim rol o’ynamoqda.

Talabalarga yaratilayotgan yangi imkoniyatlar.

Yangi O‘zbekiston ta’lim siyosati doirasida talabalarga quyidagi imkoniyatlar yaratilmoqda:

- xorijiy universitetlar bilan qo‘shma dasturlar orqali ikki diplomli ta’lim;
- akademik mobillik dasturlari orqali chet elda o‘qish;
- grantlar va stipendiyalar tizimi kengaytirilgan;
- startaplar, ilmiy loyihalar, innovatsion markazlar orqali talabalar o‘z g‘oyalarini amaliyotda sinovdan o‘tkazish imkoniga ega;
- ingliz tili va IT sohasida sertifikat dasturlari joriy etilgan.

Bularning barchasi talabalarning raqobatbardosh, mustaqil fikrlovchi, global dunyoqarashga ega mutaxassis sifatida shakllanishiga xizmat qilmoqda.

Xulosa.

Yangi O‘zbekiston ta’lim tizimi — bu yangicha yondashuv, zamonaviy texnologiyalar, shaffof boshqaruv va talaba shaxsiga yo‘naltirilgan ta’limdir. Kredit-modul tizimi hamda HEMIS platformasi orqali talabalarning o‘qish jarayoni soddalashdi, baholash tizimi adolatli va natijador bo‘ldi. Bugungi islohotlar natijasida O‘zbekiston yoshlariga ilm olish, izlanish, innovatsion fikrlash va xalqaro maydonda o‘z salohiyatini namoyon etish uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi to‘g‘risida”gi farmoni, 2019-yil.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2021.
3. “Ta’lim va innovatsiyalar” jurnali, 2024-yil, №3.